

N:o 213.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående disposition af förra löjtnantsbostället Stora Risby n:r 1 i Göteborgs och Bohus län; gifven Stockholms slott den 29 april 1910.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att förra löjtnantsbostället 1 mantal Stora Risby n:r 1 i Hälta socken af Göteborgs och Bohus län må, efter uppdelning i fyra lotter uti hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet omnämndt förslag, upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder m. m. meddelade närmare föreskrifter med skyldighet för vederbörande köpare att låta dels Rebecka Torkelsson under sin lifstid behålla och bebo henne tillhöriga å egendomen uppförda hus, dels Hälta kommun behålla och disponera en kommunen tillhörig backstuga till bostad åt Anna Lilja under hennes lifstid.

De till ärendet hörande handlingar jämte karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 29 april 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              greve HAMILTON,
              greve EHRENSVÄRD,
              MALM,
              LINDSTRÖM,
              NYLANDER,
              VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde vidare.

Förra löjtnantsbostället 1 mantal Stora Risby n:r 1 i Håлта socken af Göteborgs och Bohus län är genom domänstyrelsens kontrakt den 24 januari 1890 för statsverkets räkning utarrenderadt till den 14 mars 1911 mot årligt arrende af 825 kronor. Under år 1908 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning för uppgörande af förslag till egendomens förnyade utarrendering från nämnda den 14 mars, hvarefter Kungl. Maj:ts befallningshafvande till domänstyrelsen insändt instrumentet öfver förrättningen med flera ärendet rörande handlingar, däribland en af kommissionslandtmätaren Iwan Hedén år 1907 öfver egendomen upprättad karta med beskrifning och styckningsförslag.

Af dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen invid allmän väg 0,7 mil från Ytterby järnvägsstation och 1,2 mil från Kungälf, har en areal af 77 hektar 50,4 ar, däraf 32 hektar 95,1 ar tomt och åker, 3 hektar 6 ar äng, 39 hektar 76,2 ar afrösningsjord samt 1 hektar 73,1 r impediment.

Härjämte hör till egendomen ett mindre torfmosskifte innehållande 950 kvadratmeter.

Å egendomen finnas dels ett till egendomen brukadt torp, hvars åbyggnader tillhöra och bebos af fattighjonet änkan Rebecka Torkelsson, dels ock en Håлта kommun tillhörig backstuga, som sedan 1870 bebos af fattighjonet Anna Lilja.

Egendomens åbyggnader äro mycket gamla, skadade af röta och från början illa uppförda på dålig grund, hvarför deras ersättande med nya under den närmaste framtiden icke torde kunna undvikas, i synnerhet som utrymmet för egendomens kreatur och gröda är mycket knappt.

På grund häraf och då kostnaden för husens iståndsättande genom ny- eller ombyggnad icke komme att stå i skäligt förhållande till värdet af egendomen i dess helhet, hafva uppskattningsmännen föreslagit, att egendomen måtte styckas i fyra brukningsdelar och säljas för bildande af mindre, själfständiga jordbruk.

Enligt det af uppskattningsmännen upprättade, handlingarna bifogade styckningsförslag skulle lotten litt. A, därå egendomens trädgård och åbyggnader äro belägna, få inägor och utmark i ett sammanhängande skifte med en areal af 20 hektar 0,2 ar, däraf 12 hektar 17 ar tomt och åker. Hemmanslotten litt. B, som jämväl komme att erhålla sina ägor i ett skifte, skulle få en areal af 17 hektar 5,7 ar, däraf 7 hektar 49,8 ar åker, lotten litt. C komme att erhålla en areal af 13 hektar 98,7 ar, däraf 5 hektar 10,9 ar åker, samt lotten litt. D en areal af 24 hektar 53,1 ar, däraf 8 hektar 17,4 ar åker. Sistnämnda båda lotter skulle hvar för sig erhålla ägor i två skiften. Härtill kommer för alla fyra lotterna gemensamt undantagna vägar och dylikt äfvensom ofvannämnda torfskifte. De särskilda lotterna äro å kartan utmärkta med röda linjer.

Egendomen, som är taxeringsvärderad till 22,000 kronor, har åsatts ett arrendevärde af 875 kronor.

Lotten litt. A har åsatts ett saluvärde af 10,500 kronor, däraf 225 kronor för växande skog, lotten litt. B 4,450 kronor, däraf 150 kronor för växande skog, lotten litt. C 3,270 kronor, däraf 215 kronor för växande skog samt lotten litt. D 5,050 kronor, däraf 205 kronor för växande skog.

Landtmästeristyrelsen har meddelat, att något hinder för ägostyckning af ifrågavarande hemman icke möter.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen, som förmält sig icke känna någon anledning att för skogsväsendets räkning eller annat allmänt ändamål behålla egendomen i kronans ägo, har jämväl biträdt uppskattningsmännens förslag.

Åberopande hvad i detta ärende förekommit, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att ifrågavarande egendom 1 mantal Stora Risby n:r 1 må, efter uppdelning i fyra lotter uti hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppskattningsmännens förslag, upplåtas enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egna hemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i nådiga brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder m. m. meddelade närmare föreskrifter, med skyldighet för vederbörande köpare att låta dels Rebecka Torkelsson under sin lifstid behålla och bebo de henne tillhöriga hus, dels Håltå kommun behålla och disponera omförmälda backstuga till bostad åt Anna Lilja under hennes lifstid.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kunglig Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle proposition i ämnet af den lydelse, bilaga... till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Carl Mörner.